

BREDASCHE

COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG-

EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS.

BLAD.

Dingsdag

15 November.

FRANKRIJK.

PARIS, den 11den November.

Morgen den 12den dezer eindigt de rouw van het hof, wegens den dood van den hertog van Orleans. — Bij die gelegenheid zal eene lijkdienst in de kapel van St. Cloud gehouden worden.

— De minister van openbare werken, de heer Teste, is van zijne inspectiereis in deze hoofdstad teruggekeerd. Thans is het kabinet wederom voltallig, en verwacht men dus, dat er spoedig beslissende maatregelen nopens het traktaat met België zullen genomen worden.

Intusschen regent het, als het ware, brochures over dit onderwerp. Alle takken van koophandel en nijverheid geven er geschriften over uit, hetgeen althans dit goed gevolg zal hebben, dat, wanneer die zaak voor de kamers mogt gebragt worden, dezelve veel opgehelderd zal zijn.

— De heeren Thiers en Molé hebben eergisteren weder eene lange conferentie met den koning gehad. De herhaalde bezoeken dezer beide gewezen eerste ministers geven steeds tot geruchten aanleiding nopens eene verandering in het ministerie.

— Uit Calais schrijft men dat aldaar dagelijks vele buitengewone fransche en engelsche koeriers passeren, naar Engeland gaande of van daar komende. Deze drukke koerierwissel zou nog betrekking hebben tot het regt van onderzoek der schepen.

— De brieven uit Madrid loopen tot den 5den. Dezelve handelen in, dat *Espartero* vooreerst niet voornemens scheen het kabinet te veranderen, of de Cortes te ontbinden. Men sprak van de benoeming van den generaal *Valdes*, tot kapitein-generaal der hoofdstad. Onderscheidene provinciale dagbladen hadden zich vereenigd met het manifest der Madridsche onafhankelijke dagbladen.

— Ter beurze van heden (12 November) waren genoteerd: 5 pCt. 119; 3 pCt. 80,25; Nap. r. 108,95; Spanje 23¼; Rom. L. 104.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den November.

Uit Berlijn schrijft men van den 7den November: » Het weder is hiet plotseling veranderd. Sedert eergisteren staat de thermometer verscheidene graden beneden het vriespunt en zijn de velden overal met sneeuw bedekt. Indien de winter dit jaar vroeg gestreng wierd, zou zulks voor onze hoofdstad noodlottige gevolgen kunnen hebben. De buitengewoon lage stand der rivieren gedurende een groot deel van het jaar is namelijk oorzaak geweest, dat er veel minder zout, steenkolen, turf enz. is kunnen aangevoerd worden, dan in gewone jaren. En indien nu de scheepvaart spoedig gestremd wierd, zouden de lagere volksstanden met groote ontberingen te strijden hebben. Die omstandigheid heeft onwillekeurig den reeds vroeger geuiten wensch verlevendigd, dat er openbare magazijnen van graan en brandstoffen mogten kunnen worden aangelegd. De behoefte daaraan is misschien vrij wat grooter, dan aan de invoering van allerlei theoretische staatkundige beginselen, die de aandacht van zoo velen bijna nitsluitend bezig houden.

— Men verzekert, dat de Bondsvergadering, op het voorstel van den Koning van Pruisen, waartoe ook de Keizer van Oostenrijk en de Koning van Beieren dadelijk zijn toegetreden, besloten heeft, om het huis, hetwelk de beroemde *Goethe* te Weimar bewoond heeft, benevens de nog daarin voorhanden kunstverzamelingen, voor rekening van den Duitsch Verbond aan te koopen en als een nationaal gedenkstuk in stand te houden. Met de erfenissen, die thans nog in het bezit van dat huis zijn, wordt daarevan onderhandeld.

— Een Silezisch dagblad meldt, op grond van een berigt uit Berlijn, dat aan de aldaar vergaderde commissie der Stenden de vraag zou zijn voorgelegd, of Pruisen eene algemeene staatsregeling noodig heeft, en dat deze vraag, met 51 tegen 47 stemmen, zou ontkend zijn. De regtstreeksche berigten uit Berlijn maken van dit voorstel nog geen gewag.

— Het nieuwe toltarief van de tot de tolvereniging behorende

Staten, voor de jaren 1843, 1844 en 1845, is thans van regeringswege bekend gemaakt, en behelst eene verhooging van regten op den invoer van eenige handels-artikelen, als: ongebleekt katoenen-garen, eenige galanterie-waren, lederen handschoenen, fransche brandewijn, cigaren en snuif, enz.

— Naar men verneemt, heeft de commissie der Würtembergsche Stenden-vergadering, welke te Stuttgartt bijeengeroepen is, om over het aanleggen van ijzeren spoorwegen te beraadslagen, besloten om voor te stellen, dat op staatskosten aangelegd zullen worden twee hoofdwegen, beide uitgaande van de hoofdstad; de eene naar de badensche grenzen en vervolgens noordwaarts op Heilbron gerigt, de tweede oost- en zuidwaarts naar Ulm en naar Friedrichshaven aan de Bodensee. Het aanleggen van zijtakken wenscht de commissie aan bijzondere ondernemingen overgelaten te hebben, gedeeltelijk met eenen waarborg van rente door den Staat. De Stenden-vergadering, welke in Januarij bijeenkomt, zal nader over die plannen beraadslagen.

— De Brunswijksche Stenden zijn tegen den 21sten dezer bijeengeroepen.

— Men meldt van het meer van Geneve, van den 25sten October, dat het land in den omtrek van hetzelfde bereids sedert 10 dagen met sneeuw bedekt is, en dat de beeren van het Juragebergte, hetwelk insgelijks met sneeuw bedekt is, tot voor Gex zijn doorgedrongen, om voedsel te zoeken.

— Uit Konstantinopel schrijft men van den 19den October, dat het gebulder van het geschut den 18den October de bevalling van eene der vrouwen van den Sultan van eene prinses heeft aangekondigd. De Sultan, die 21 jaren oud is, heeft reeds 7 levende kinderen bij zijne vrouwen, terwijl er daarenboven nog 2 zijn overleden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 13den November.

Eergisteren morgen heeft de deputatie uit den Senaat het door deze kamer aangenomen adres van antwoord aan den koning aangeboden. De zinsnede in dit adres betrekkelijk het met Nederland gesloten verdrag, luidde als volgt:

« Wij hebben met genoegen de mededeeling ontvangen van het tusschen België en de Nederlanden gesloten verdrag; wij zullen het als een' onzer eerste plichten beschouwen, om hetzelfde een onderwerp onzer beraadslaging te doen uitmaken. De geest van verzoening, welke de Regeringen der beide landen geleid heeft, zal ongetwijfeld de herstelling en uitbreiding der wederzijdsche voordeelige betrekkingen ten gevolge hebben. De overeenkomst betrekkelijk de binnenlandsche vaart is er reeds het voortteeken van. De betuigingen van vertrouwen en vriendschap, welke de Regering Uwer Majesteit van de andere Mogendheden ontvangt, kunnen niet dan vermeerderen door de regeling onzer betrekkingen met de Nederlanden.»

's Konings antwoord op het adres hield hoofdzakelijk: dat hij met genoegen de uitdrukking der gevoelens van den Senaat ontving, waarin een nieuwen waarborg der vaderlandsliefde van dezelve leden vond, en dat hij overtuigd was dat de Senaat niets zou nalaten dat strekken kon tot handhaving van den geest van overeenstemming, die zoo noodig was voor de belgische nationaliteit.

Na de mededeeling van het adres heeft een der leden van den Senaat, de heer *Desmanet de Biesme*, schoonbroeder van den generaal van der Smissen, zich bij den koning beklagd over de kwade bejegening waaraan hij ten gevolge dezer betrekking, van de zijde des gouvernements blootstond, en waaraan hij nu weder, schoon lid der nationale vertegenwoordiging, eene huiszoeking op zijn buitengoed te danken had. De koning betuigde zijn leedwezen deswege en zeide daarvan niets geweten te hebben.

Ook in de zitting van de kamer der vertegenwoordigers is gisteren dia zaak ter sprake gekomen, en heeft de heer *Oxy* den minister van justitie daarover onderhouden, die eveneens te kennen gaf dat de zaak buiten zijn toedoen en weten was geschied.

Na dit incident heeft de kamer der vertegenwoordigers het adres

in antwoord op de openingsaanspraak bediscussieerd en het met 38 tegen 3 stemmen aangenomen. Op eene interpellatie van een der leden uit Gent nopens het traktaat met Frankrijk heeft de minister van binnenlandsche zaken hetzelfde antwoord nagevoeg als in den senaat gegeven, hierop neerkomende, dat men aan de eventuele sluiting van zoodanig traktaat nog niet moest wanhopen.

— Omtrent het aan de kamers aangeboden budget voor 1843 worden de volgende bijzonderheden medegedeeld:

De Belgische staats-schuld vordert thans eene jaarlijksche rente van fr. 30,661,279; een deel der kapitalen, welke door deze renten worden vertegenwoordigd, zijn echter tot het aanleggen van werken van openbaar nut besteed, die aan den Staat geene onaanzienlijke inkomsten geven. De vlottende schuld van België bedraagt thans iets meer dan fr. 22,000,000; daaronder zijn omstreeks fr. 3,000,000 begrepen, welke de rijks-inkomsten voor 1842 minder dan de raming zullen opbrengen. De minister schrijft deze mindere opbrengst der belastingen onder anderen ook aan de ongunstige gevolgen voor het credit en den handel van den dood des Hertogs van Orleans en van het bevelschrift betrekkelijk de hoogere regten op de Belgische linnen toe. De gewone uitgaven voor 1843 zijn begroot op fr. 112,816,742, daaronder zijn fr. 29,500,000 voor het departement van oorlog. De gewone ontvangsten voor hetzelfde jaar worden op fr. 110,486,091 geraamd. Om de ontvangsten tot die hoogte op te voeren is eene verhooging van belastingen noodzakelijk. De minister heeft aangekondigd, dat hij ten dien einde eene herziening van de wetten op het personeel, het patentregt, het tollarief en den accijs op het bier zal voorstellen, terwijl hij, naar aanleiding van eene dit jaar reeds vastgestelde wet, eene meerdere opbrengst der belasting op het gedistilleerd verwacht. Daar echter de aangekondigde nieuwe belastingwetten niet dadelijk vastgesteld kunnen worden of in werking komen, stelt hij over 1843 het heffen voor van 7 nieuwe opcenten op de grondbelasting, 10 zulke opcenten op het personeel, het patentregt en den accijs op het bier en den azijn, alsmede 4 nieuwe opcenten op de registratie-, griffie-, hypotheek- en successie regten. Daarenboven stelt hij voor, om met 1 Januarij 1843 het consumptieregt op de koffij van 8 tot 10 franken per 100 kilogrammes te verhoogden.

— Het gouvernement heeft thans de zekerheid bekomen dat de uit de gevangenis ontvlugte generaal van der Smissen over de grenzen gekomen is. Volgens de berigten is de generaal in den namiddag van den 8sten te Reusel op de grenzen van Noord-Brabant aangekomen, herft zich van daar naar Eindhoven en vervolgens naar Maastricht begeven (zie Nederland). De paarden die het vervoer van den generaal hebben gestrekt, zijn van een dorp door iemand te Brussel terugbezorgd, die daarvoor 15 fr. had ontvangen. Men heeft dien persoon tijdelijk in arrest genomen, doch weder moeten loslaten, daar er niets tegen hem was in te brengen.

De raadkamer der regibank van eersten aanleg te Brussel heeft den directeur der gevangenis des Petits Carmes, Deglain, en twee oppassers naar de correctionele regibank verwezen, voor pligtverzuim bij gelegenheid van de ontvlugting des generaa's, en deszelfs echtgenoot en beide kinderen wegens het begunstigen dier ontvlugting. Slechts een dezer zonen bevindt zich echter in handen der justitie.

— Eene deputatie van de stad Hasselt heeft bij den koning om de verlenging tot die stad van den spoorweg van St.-Truijen aanzoek gedaan.

N E D E R L A N D E N .

BREDA, den 14den November.

— Uit 's Hage schrijft men van gisteren:

Gisteren middag heeft in den Ouden Doelen het aangekondigde diplomatische diner plaats gehad, hetwelk door den generaal Prisse en den heer Dujardin, Belgische onderhandelaren bij het jongst gesloten verdrag, gegeven is. Bij dit diner zijn tegenwoordig geweest het corps diplomatique, 's Konings ministers en de leden, die van wege L. M. deel aan de onderhandelingen gehad hebben.

— Het dagblad van Luxemburg deelt thans het Koninklijk-Groot-hertogelijk besluit van 15 October mede, waarbij, op verzoek der Stenden van het Groothertogdom, de openbaarmaking van het verhandelde in de vergadering der Stenden toegestaan wordt. Dit besluit schrijft voor, dat, er voortaan een doorlopend beknopt verslag van het verhandelde, onder het toezigt van eene commissie, bestaande uit den gouverneur en twee door de Stenden uit hun midden te vertiezen leden, zal worden opgemaakt, bevattende alleenlijk den hoofdzakelijken inhoud der redevoeringen, met vermelding van de namen der sprekers, die aan de discussie deel genomen, en der leden die voor en tegen gestemd hebben, ingeval eenig vraagstuk ter stemming gebragt is; welk, aldus ingerigt verslag vervolgens door den druk zal bekend gemaakt worden. Genoemde Stenden, die op reces waren gescheiden, hebben den 7 hante werkzaamheden hervat, en houden zich bezig met de voordragt van de gemeente wet en de begroting van 1843.

— De inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt heeft alle apothekers, Nederlanders van geboorte, die genegen zijn, om

als apothekers van de derde klasse in de garnizoemen of hospitaal hier te lande te worden aangesteld, verwittigd, dat daartoe gelegenheid bestaat, mits zij voor 15 December aanstaande bij verzoekschrift, op zegel geschreven en portvrij in te zenden, en daarop bekomen antwoord, in persoon bij hem inspecteur aan zijn bureau te 's Gravenhage, in het lokaal des magazijns van geneesmiddelen, aanmelden, met overlegging van bewijzen wegens hunnen ouderdom, tusschen de 20 en 25 jaren, ongehuwen staat, en voldane dienstplichtigheid aan de nationale militie; wegens hunne studien, graad van bekwaamheid, goed zedelijk gedrag en gezonde lichaamsgesteldheid, zoodat zij voor alle militaire diensten geschikt zijn; waarna zij bij een aan het bureau van hem inspecteur af te leggen vergelijkend examen, bewijzen van bekwaamheid voor de verlangde betrekking zullen moeten geven, om naar eene benoeming te dingen, en aan welke plaats van apotheker der derde klasse bij de landmagt, de rang van 2de luitenant en een jaarlijksch traktement van f 600 is verbonden.

— Vrijdag morgen is door het provinciaal gerechtshof in Noord-holland het vonnis des doods uitgesproken over Helena Schauwecker, weduwe van Albertus Petersen, ter zake van dietstal in dienstbaarheid en doodslag met voorbedachten rade (moord). In den loop van dezen zomer had gemelde vrouw, welke als huishoudster bij den heer de Lagh in dienst was, gemelden 74-jarigen grijsaard en oud-commissaris van politie te Amsterdam, na denzelfden vooraf grovelijk te hebben bestolen, getracht op de meest gruwzame wijs van het leven te berooven, welk feit slechts ter naauwernood door de tijdig opgedaagde hulp is verijdeld geworden.

— Men meldt uit Arnhem, 9 Nov.: Gisteren morgen werden alhier gevankelijk binnengebragt en naar het huis van arrest geleid twee jongelingen uit de gemeente Oosterbeek, van 12 en 16 jaren oud, als zullende zich in het laatst der maand October jl., hebben schuldig gemaakt aan het moedwillig in brand steken van eene mijt rijswaardenhout, staande op een weiland aan de rivier den Rijn onder Arnhem, en toebehoorende aan Mevrouw de gravin van Rechteren, ten gevolge waarvan ongeveer 300 bossen hout zijn verbrand.

— Uit Maastricht schrijft men van den 12den:

» Eergisteren avond is van Aken, per extra-post, onder den naam van Baron de Cortenberg, alhier aangekomen en in het hôtel du Casque afgestapt, de Generaal van der Smissen, met echtgenoot en een kind.

— De Middelburgsche Courant berigt, dat de bedijking der schorren van Oud-Vesmeer c. a., Dingsdag 11. door den heer Dirk Dronkers te Middelburg aangenomen is voor de som f 119,000. Door de bedijking dezer schorren, welke thans door Tholen behooren, wordt, naar men vroeger berigt heeft, een polder aangewonnen, waarvan de oppervlakte omstreeks 600 bunders bedragen zal, en alzoo eene hoeveelheid gronds aan de zee ontwoekerd, welker waarde men onmiddellijk na de bedijking op ruim vier tonnen gouds schatten kan.

— De Gaesche Courant behelst het volgende:

» Terwijl de berigten van den oogst van elders in ons vaderland vrij gunstig zijn, kan dit niet van ons eiland gelden. Dezelve is wel beter uitgevallen, dat men in het voorjaar en in den zomer dacht, maar het beschoot is over het algemeen, zelfs van de aardappelen, niet groot; doch het in het najaar uitgezaaide staat zooschoon, als immer. Aan de gronden heeft toch de sterke droogte en hitte goedgegaan; koolzaad, tarwe, en rogge beloven veel. Men is echter niet zonder reden bedacht, dat de winter, zoo die eenigzins streng is, het schoone vooruitzicht kan verijdelen, daar de gulle gewassen hier tegen (en vooral tegen eenen variabelen winter) minder bestand schijnen te zijn, dan minder welig opgeschotena; intusschen geven dan de drooge laaderijen, die dit jaar bijzonder goed konden behandelid worden door weiding, ploeging en delving der sloten, goede hoop, dat de zomergewas goed zullen slagen. Jammer dat geldgebrek veel nog belet, om alles te doen, wat het jaargetijde toeliet. Binsdijk mag het nog vermeld worden, dat het gunstige najaar een gevreesd gebrek voor genoegzaam voeder voor het vee, grootendeels wegneemt, daar de weilanden nog goed droog zijn en veel gras opleveren.

» Des te opmerkelijker mag dit genoemd worden, dewijl het vee over het algemeen dezen zomer ook door de ton blaas veel geleden heeft, en het dus bij vroeg nat weder, gelijk dit ten verleden jare plaats had, grootendeels zou bezweken zijn. Thans zal het goed hersteld op den stal komen.

— De komeet, den 28 October jl. door den heer Laugier, te Parys ontdekt, is sedert den 5 dezer ook op het observatorium te Leiden waargenomen. Zij bevond zich toen nabij de ster γ , in den Draak, en, naar bepaling van den hoogleeraar Kaiser, was zij dien avond, ten 8^u 30^m middelb. tijd, op 17^u 50' 40" rechte klimming en 52^u 0' noord. declinatie. De rechte klimming wordt dagelijks met 9' 0" in tijd, vermeerderd, en de declinatie neemt dagelijks 2' 5" af. Deze komeet vertoont volstrekt geene kern en geene staart, en is zoo zwak van licht, dat zij zich alleen door eenen vrij vermogenden kijker vinden laat.

— Volgens het sterrekundig jaarboekje, door den heer Arago, te

Parijs, uitgegeven wordende, is het gelukt om den afstand tusschen de aarde en eene der vaste sterren te bepalen. De heer *Bessel*, directeur van het observatorium te Koningsberg, heeft, na drie jaren onafgebroken waarneming, bevonden, dat de afstand der aarde tot twee weinig van elkanderen verwijderde sterren in het beeld van de Zwaan, meer dan zesmaal honderd duizendmaal grooter is dan de afstand tusschen de aarde en de zon, en alzoo drie en twintig triljoen uren bedraagt. Het licht, dat in elke seconde zeven en zeventig duizend mijlen aflegt, zou tien jaren noodig hebben, om de ze ontzettende ruimte te doorloopen.

De jongste berigten uit Indie en China houden te Londen de algemeene aandacht nog sterk bezig. Ofschoon men die berigten over het algemeen niet als ongunstig beschouwt, klagen toch de tolken der behoudende partij op nieuw, dat het tegenwoordige ministerie in de oorlogen in China en Afghanistan eene vermaking van het ministerie Melbourne en Palmerston heeft erlangd, die dat nieuwe bestuur zeer belemmert. Beide die oorlogen verslinden overgrooten schatten en vele menschenlevens, zonder dat het einde daarvan nog te voorzien is. De *Morning-Chronicle* zegt uit eene goede bron vernomen te hebben, dat tijdens het afzenden der laatste berigten uit Afghanistan, de gevangene Engelschen, die *Akhbar-Khan* in zijne magt heeft, en waaronder zich verscheidene aanzienlijke officieren met hunne vrouwen en kinderen bevinden, niet meer in de hoofdstad Cabul of in den onmiddellijken omtrek bewaard werden, maar naar Indow Koosh waren opgevoerd. Dat blad acht zulks eene treurige tijding, vermits er zoo doende minder hoop is, dat het gelukken van den togt des generaal *Notte* en *Pollock* naar Cabul de bevrijding der gevangenen ten gevolge zal hebben. Het wil echter weten, dat de gouverneur-generaal van Britsch Indie, Lord *Ellenborough*, gedreigd heeft, van indien deze ongelukkige gevangenen niet goed behandeld of te ver weggevoerd wierden, op zijne beurt *Dost Mohammed*, den afgezetten Vorst van Cabul en vader van *Akhbar Khan*, die sedert lang in de magt der Engelschen is, naar Engeland te zullen overbrengen.

Het Parijssche *Journal des Débats*, hetwelk de gebeurtenissen in Britsch Indie steeds met oplettendheid nagaat, oppert twijfelingen, of het den generaal *Pollock* wel gelukken zal, den reeds aangevangen togt van Jellalabad naar Cabul te volvoeren. Zijne legerafdeeling heeft toch wel geen verren weg af te leggen, maar moet de gevaarlijke bergpassen doortrekken, waarin gedurende den vorigen winter het leger van lord *Elphinstone* door de Afghanen verdelgd is. Daarenboven ontbrak het den generaal *Pollock*, tijdens het afzenden der jongste tijdingen, aan genoegzame middelen van vervoer, en spijeren de door hem medegevoerde kameelen en paarden in eene oprustwekkende verhouding. Ter gelegenheid van het uitweiden over dezen staat van zaken, levert het Fransche blad de volgende beschouwing:

» Wanneer men de verhalen gelezen heeft, die in Engeland over den veldtocht in Afghanistan van 1839 in het licht zijn gegeven; wanneer men zich herinnert, wat het schitterende leger was, hetwelk lord *Keane* toen, bijna zonder een geweershot te lossen, naar Cabul geleidde, wordt men onwillekeurig door het treurig onderscheid tusschen die tijden en de tegenwoordige getroffen. Toen schenen 12,000 soldaten genoegzaam om geheel Afghanistan te veroveren; hun marsch was een triumftocht en zij voerden eene talloze menigte dienaren met zich, welker aantal doctor *Kennedy* op ten minste 80,000 koppen begroot. Een regiment Europeesche ruitery van 500 lanciers, had alleen 6000 kameelen noodig om de weelderige pakgoederen der officieren en manschappen te dragen; thans zijn de regementen der afdeeling van den generaal *Pollock* ieder op het rantsoen van 180 draagbeesten gesteld, omstreeks de helft van het getal, hetwelk lord *Keane*, bij den vroegeren togt, voor zijne persoonlijke behoeften noodig had. In het leger van dezen laatsten bevond zich een Vorst (de *Schach Soojah*), die met al den luister der Aziatische heerschers reisde; hij werd 's morgens door het geluid eener vrolijke muziek gewekt en kanonschoten begroetten elken ochtend zijne verschijning; die Vorst is vermoord, even als sir *William Mac Naghten* of als sir *Alexander Burnes*, die insgelijks als Vorsten reisden, gezeten op olifanten en omringd van al de Aziatische weelde en al de geriefelikheden der Europeesche beschaving. Thans hebben zelfs de officieren van generaal *Pollock* gebrek aan linnen en schoenen, en kan men alleen voor de zieken en gekwetsten tenten medeneemen. In 1839 worden de opzigtters der veldhospitelen zelfs kuipen mede, om de zieke soldaten voetbaden te doen gebruiken; in 1842 ontbreekt het bij de te veld getrokken benden aan geneesmiddelen. Het leger van lord *Keane* kostte in acht maanden tijd, eene ongelooftelijke som gelds, die door sommigen op 325 milioenen franken wordt begroot; thans is met twee maanden soldij aan de legerafdeeling des generaal *Pollock* en een nog grooter bedrag aan die van den generaal *Notte* schuldig!

— De *Bombay Courier* van den 11den October behelst nog het volgende:

» De Jangtsi (in China) zal weldra voor de scheepvaart en den handel der Engelschen geopend zijn. De Jangtsi is eene fraaie rivier, die tot den grooten weg naar Midden-Azie kan dienen. De admiraal en de opperbevelhebber der Chinezen zijn gestreefd in het verschrikkelijk bombardement, waarvoor de stad Woanag het doel geweest is. De expeditie moest zich onverwilt naar Nackia op weg begeven. In weerwil van de voortgang der Engelschen, blijft het *Officieel Dagblad* van Pekin zich verlustigen in het verkondigen, dat sir *Henri Pottinger* en andere legerhoofden der barbaren in den strijd gevallen zijn. Eene keizerlijke proclamatie luid aldus: » Het schijnt dat een der legerhoofden van de barbaren bij den aanval van Tsoe gesneveld is: de barbaren, die zich met der woon

in Ningpo hebben ingedrongen, hebben den rouw over hen aangenomen. Vijf Chinese vaartuigen zijn volgeladen geworden met de lijken van gedooide barbaren. Dit moet aanmoedigend zijn voor onze brave verdedigers om hen de barbaren te doen verdelgen. Geene verpozing, geen dralen, laat ons tot het spoor der barbaren in het hemelsche rijk uitwischen. Eerbiedigt dit.

ONTWERPEN VAN HET TWEDE BOEK VAN HET WETBOEK VAN STRAFREGT.

ACHTTIENDE TITEL.

Wanneer wij de in het eerste artikel van dezen Titel gegevene definitie vergelijken met die in het Code Pénal van diefstal gegeven, in artikel 379, en in artikel 186 van het Gr. Wetb. L. N., dan moet men aan de actuele definitie bijval geven, omdat dezelve, beter zelfs dan de omschrijving van diefstal in het Romeinsche regt, geheel en al in den geest is, waarin deze *Achtste en Negenste* Titel zijn vervat. Wij voegen hier deze beide Titels te samen, omdat diefstal, bankbreuk oplichting en misbruik van vertrouwen allen onderscheidene categorien zijn van hetzelfde genre van misdrijf van onttrekking van eens anders eigendom; al naar gelang dat daarbij meerdere gewelddadigheid of stuwheid van de eene zijde, en meer noodzakelijk vertrouwen of meer zekerheid die men zich-zelfen verschaffen konde, van de zijde des bestolenen heeft plaats gehad of heeft kunnen plaats grijpen. De Fransche Wetgever heeft in dien zelfden geest zijn tweede hoofdstuk van den Tweeden Titel des derden boeks van het Code Pénal gesteld; waarvan de artikelen 379 tot 409 kunnen getuigen; maar daarom ook had hij eene meer algemeene toepasselijke omschrijving van diefstal moeten geven. — Wij staan stil bij de aanmerking dat langdurige zware tuchthuisstraf in artikel 4 bedreigd wordt voor een feit onder de huidige wetgeving in artikel 381 C. P. met den dood gestraft; en verwijzen op de verbetering boven artikel 386 N. 1. C. P. aangebragt en n. 2 en 3 van artikel 12; Ook stelt artikel 15 vele verbeteringen voor. Wij moeten echter aanmerken, of, dewijl artikel 15 in eens () opnoemt zekere klassen van personen, men ook daaronder niet de *barbiere* zoude brengen; volgens de uitspraak van den Hoogen Raad dezer dagen begrepen onder n. 3 van art. 386 C. P., 't welk hier hervonden wordt. De woorden hetzij zij zich op eenige andere plaats bevinden, om voor eigene rekening of voor hunnen meester eenigen arbeid te verrigten, is eene merkelijke verbetering in den geest onzer gewoonten en gebruiken, en vult eene gaping in het Strafrecht aan, daar de woorden: *soit dans celle où il l'accompagnait*, niet voldoende waren, omdat de arbeidslieden niet altijd in de huizen der particulieren enkel onder opzigt en in bijzijn hunner meesters werken. Of de n. 3 van dit artikel 15, voor zooverre daaronder de bestellers, kruijers, enz. genoemd worden (eene bepaling overgenomen uit art. 201 Gr. Wetb. L. N.) wel zoo veel ingang zal vinden is te betwijfelen, dewijl het geschonken vertrouwen veelal vrijwillig is, en de straf slechts tot zoodanige behoorde verzwaaard te worden, die als bestellers, enz. op openbaar gezag of door eene maatschappij speciaal zijn aangesteld. Die bijvoeging zou dus aan het slot van dit nummer moeten gevoegd worden. — In artikel 21 wordt van braak gehandeld; zou daar niet ook onder opgesomd kunnen worden, de *ondergraving van scheidsmuren*. Het geval heeft zich op twee plaatsen reeds voorgedaan; en de vraag is niet bestist, of het voor inklimming dan wel voor braak moest gehouden worden. — Men herkent in het derde n. van artikel 25 de regtsleer van den Hoogen Raad; de voorziening was noodzakelijk, maar als men spreekt van *ambtenaren der posterijen*, waarom dat zelfde misdrijf niet strafbaar gesteld ook wanneer die pakketten of gesloten brieven met beurtschepen zijn vervoerd? — Zou het bij art. 28 niet uitgemaakt kunnen worden, of er ook *in- of overklimming* bestond ingeval de grachten of slooten waterloos of wel bevroren waren? De regtsleer van CANOT op art. 397 C. P. zou hier kunnen gevolgd of gewijzigd worden. — Bij artikel 32 n. 6 vragen wij, of daarmede tevens voorzien wordt tegen diefstal van dijksmaterielen; waartegen een bijzonder reglement in Zeeland a. a. waakte, doch waarvan de bepalingen bij koninkl. besl. van 19 Aug. 1823, *Staatsbl.* N. 33, zijn gewijzigd of toegevoegd tot het algemeene Strafrecht? Ook vragen wij hier (daar het correctionalissen en het gekijf stellen van aardvesten reeds voorgedane veldvruchten toejichen), of die feiten alleen strafbaar zijn met correctionele straffen wanneer zij door slechts een of meer personen en bij dag geschied zijn; dan wel of dat ook die feiten, vallende in artikel 12 n. 2, van dezen Titel, dan *crimineel* worden. Dan is er weinig gevorderd, dewijl het meestal plaats heeft, dat die misdrijven gepleegd worden (vooral n. 3) bij nacht en met twee personen, veelal door het afsnijden van enkele aren; en alsdan wordt er door de Hoven slechts eene geringe correctionele straf uitgesproken. Om in die gevallen doelmatig en goed te stellen en de veerkracht der wet niet te verlammen, door misdrijven geheel verschillend van de vorderingen (of straf, of het dwelmatig voorkomen bij dit artikel 32 te bepalen, dat wanneer de in dit artikel genoemde feiten worden gepleegd in vereeniging van drie of meer personen de straf die van tuchthuisstraf wezen zal; doch overigens zonder die bewarende omstandigheid of van andere, zooals die van braak en klimming, enz. slechts als *correctioneel*, zal beschouwd worden. Alvorens van dezen Titel af te stappen moeten wij hier aanmerken, dat het voorgedane artikel ons voorkomt misplaatst te zijn, en 't is te behooren in den volgenden Titel, en wel na artikel 11 van dezen Titel, behoudens eenige wijziging. De bepaling zelve zal eene haren grond uit eene betwiste regtsleer, of misbruik van vertrouwen door onttrekkende personen jegens hunne meesters gepleegd, al dan niet *diefstal* is. Verscheidene arresten ook van den Hoogen Raad hebben het feit als *diefstal* doen beschouwen. Doch daar de wetgever, en te regt, het feit zelf noemt *misbruik van vertrouwen* en de zwaardere strafbaarheid in de personen vindt, zou komt het ons voor, dat er geen bezwaar be-

staat om dat artikel daar te plaatsen waar van misbruik van vertrouwen in den volgenden Titel gehandeld wordt.

NEGENTIENDE TITEL.

Bij de beoordeeling van dezen Titel, moeten wij terugkeeren niet slechts tot de artikelen 586 tot 596 van het Code de Commerce, in verband met art. 402, 403 en 404 van het Code Pénal, en voorts raadplegen de artikelen 286 tot 292 van het Gr. Wetb. L. N., maar vooral tot de Wet van 10 Mei 1837 (*Staatsbl. N°. 21.*), alwaar wij, edoch met eene zorgelijker redactie, de voornaamste bepalingen van de eerste afdeeling van dezen Titel hervinden. Daar die bestaande bepalingen geen grond tot bezwaar geven, stappen wij daarvan af. Wij zullen ook niet treden in de naauwkeurige omschrijving van de artikelen 10 en 11 van dezen Titel (waarop artikel 16 van den vorigen Titel zou moeten volgen), maar staan stil bij de bepaling van art. 12 hier vermeld; de tweede alinea geeft aanleiding tot eene gewichtige vraag: Wanneer het geval voorzien plaats grijpt voor de civile kamer van een hof, zal dan die kamer met vijf raadsheeren ten correctionele vonnissen, of zal er in dit geval een zesde raadsheer worden toegevoegd? Volgens de organieke wet oordeelen de hoven in Strafenke steeds met vijf raden, maar het hier niet geldt overtredingen op de wet van het notariaat, of van ambtenaren van den Burgerlijken Stand, die in den regel *civile* inbreuken zijn op eene *civile* wet; maar daar hier werkelijk *misdrif* en wel een *correctioneel* misdrif plaats heeft, zoo kan hier de jurisprudentie van den Hoogen Raad ten opzichte van notariaatskwestien niet van toepassing zijn. Zal nu die civile kamer en het Hof met vijf raden zitten, dan moet er ook bij de wet toegevoegd worden, dat de kamer, *zooals zij is zamengesteld*, van het misdrif zal kennis nemen en de zaak berisgen. Eindelijk vragen wij bij dezen Titel, waarom in artikel 23 wel van notarissen, enz., en niet van geestelijken eveneens gewag gemaakt wordt?

DEPARTEMENT BREDA.

DER

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

Aan de Leden wordt bekend gemaakt dat de Vergadering, bepaald op Woensdag den 16den dezer, op Donderdag den 17den daaraanvolgende, des avonds ten 6 ure zal plaats hebben.

De spreekbeurten zullen vervuld worden door de Heeren PAUW, *Bureau* Predikt. en DE MAN, Med. Doct.

HET BESTUUR DER MAATSCHAPPIJ TOT LENIGING EN OPBEURING DER BEHOEFTEGIGEN DOOR HET VERSCHAFFEN VAN WERK, alhier, heeft de eer Lij dezen ter kennis van de geachte Inschrijvers en Begunstigers dezer weldadige inrigting te brengen, dat de uitgifte van grondstoffen ter verwerking bij voorname voor de vrouwen, aanvang zal nemen op Zaterdag den 19 dezer, des voormiddags ten 10 ure en dat daarmede gedurende den aanstaanden winter weekelijks zal worden voortgegaan, weshalve bij dezen het verzoek tot hnnEd. wordt gericht om die behoeftigen welke hiertoe verdienen in aanmerking te komen en welke men om die reden gaarne met werk, bij gebreke van eenig ander middel van bestaan, begunstigd zag, tot dat einde van eene schriftelijke aanbeveling te voorzien.

BREDA, 14. November 1842.

Het Bestuur voornoemd,
C. PELS RIJCKEN,
loca President.
J. A. VAN DER BURGH,
Secretaris.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van II. Zaterdag waren genoteerd:
Ned. 2 1/2 pCt. 52 1/2; id. 5 pCt. 101 1/8; Amort.-Syndik. 4 1/2 pCt. 94 1/2; 3 1/2 pCt. 77 1/8; Handelm. 133 1/2; Rusland 105 3/4; Id. 4 pCt. 88 1/8; Insult. Grooth. Certif. 6 pCt. 70 1/8; Spanje 18 1/8; Oostenr. Met. 108 1/2.

THÉÂTRE DE BREDA.

Avec Permission.

MERCREDI 16 NOVEMBRE 1842,

Représentation extraordinaire donnée par

LE GYMNASSE ENFANTIN DE PARIS,

sous la Direction de Mme VEUVE SAQUI.

Elle sera composée de LE BON PAPA ET LA PETITE FILLE, Vaudeville en un acte dans lequel Mlle LÉONIE, âgée de 5 ans, remplira le principal rôle; LE GAMIN DE PARIS, Vaudeville en 2 actes et de LE BALLET CHINOIS, mêlé de danses, attitudes, manœuvres et Pyramides humaines.

On commencera à 6 1/2 heures.

PRIX DES PLACES:

Premier Rang, f 0,99. 2e Rang, f 0,60. 3e Rang, f 0,40.
MM. les Officiers en uniform ne payeront que 75 Cents au 1° Rang.

Met toestemming der Stedelijke Regering.

CIRQUE OLYMPIQUE

ONDER DIRECTIE VAN

M. BLANUS,

staande met zijn welingerigte MANEGE-TENT op het Kasteelplein te BREDA.

Op Dingsdag den 15. November 1842, zal tot *Sluiting* eene laatste en brillante Representatie gegeven worden, bestaande in: DE VERBANNING VAN MAZEPPA, of zijne aankomst te *Ukraine*, groot Pantomime Melodrama, versierd met daartoe expres vervaardigde Decoratien, Costumes, daarin voorkomende Wilden-Dansen, Groeperingen en verder toestel. Voorafgegaan door NIEUWE PROEVEN IN DE RIJKUNST, door alle de leden van het Gezelschap, waarbij in het bijzonder zal uitmunten DE VERVOLGDE BANDIET, door vier leden van het Gezelschap. BOCQUET DE AMOUR, door Madam DASSI. DE DUBBELDE TONNESPRONG, door den jongen JOZEPH. DE RIT VAN JULIUS CEZAR, op 3 paarden, door den jongen Heer BLANUS. NIET GEZIENE EXPERIENTIEN, door de Heeren MAUS en GOUDSMID, en GYMNASTISCHE OEFENINGEN, door de 4 Gezusters.

Bovengemelde beveelt zich voor deze laatste Representatie in de gunst van het Bredaasch publiek, en betuigt tevens zijnen opregten dank voor den grooten bijval, die zijn Gezelschap zoo ruimschoots alhier heeft mogen ondervinden.

DE PRIJZEN DER PLAATSEN ZIJN:

Eerste Rang f 0,99. Tweede Rang f 0,60. Derde Rang f 0,30.

HEEREN MILITAIRES.

Eerste Rang f 0,75. Tweede Rang f 0,50. Derde Rang f 0,25.

De plaatsen kunnen, tegen betaling van 10 Cents extra, aan het Bureau der MANEGE-TENT worden besproken.

** Aan de CREDITEUREN in het Faillissement van ADRIANUS TIMMERMANS, Winkelier, te *Bergen-op-Zoom*, wordt bij deze kennis gegeven, dat door den Heer Regter Commissaris is bepaald, dat op Woensdag den veertienden December 1842 twee en veertig, des voormiddags ten 12 ure, in de Geheerzaal der Arrondissements-Regter te Breda, eenen *Public* bijeenkomst van Crediteuren in genoemd Faillissement zal worden gehouden, ten einde alsdan tot de verificatie der nog niet geverifieerde presentien ten laste van gezegd Faillissement over te gaan.

De Curator in het Faillissement voorn.,
C. J. FAASEN.

BREDA-OP-ZOOM, den 12. November 1842.

DOMEIN-GOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN.

RENTAMBT STEENBERGEN.

OPENBARE VERPACHTING

VAN DEN

KRUISLANDSCHEN KOORNMOLEN.

De RENTMEESTER der Domein-Goederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, te *Rozendaal*, zal, als daartoe bevoegd, op *Vrijdag* den 25. November 1842, des voormiddags ten 11 ure, ten overstaan van den Heer Mr. HENDRIK JAN VAN SWIETEN, openbaar Notaris, residerende te *Steenbergen*, ten Huize en Herberge van NICOLAAS VAN MEEL, in het *Huis van Negotie* aldaar, in het openbaar aan den meest en genoegbiedende, voor een' termijn van zes achtereenvolgende jaren, ingaande den 1. Januarij 1843, en zullende eindigen den 31. December 1848, Verpachten:

De WIND-KOORNMOLEN, met ERF en MOLENHUIS, staande en gelegen op *Kruisland*, Gemeente *Steenbergen*, thans nog in pacht bij ANTONIJ LOOS.

De Voorwaarden, naar welke deze Verpachting zal plaats hebben, liggen van heden af, dagelijks, (uitgenomen op Zondags), ter lezing, ten Kantore van den Rentmeester voornoemd.

ROZENDAAL, den 31. October 1842.

De Rentmeester voornoemd,
P. SIX.